

การศึกษาองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์
ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

A Study of Life Quality Factors Led by the Monk and Lay Students
at Mahamakut Buddhists University

วสันต์ ฉายรัศมีกุล¹

WASON CHAYRASSAMEEGUL

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ.2555

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณภาพชีวิตและเปรียบเทียบองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีการศึกษา 2555 กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน แบ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 840 ตัวอย่าง และนักศึกษาคฤหัสถ์ จำนวน 840 ตัวอย่าง รวม 1,680 ตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามคุณภาพชีวิต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) ที่สกัดองค์ประกอบแบบ common factor analysis โดยวิธี อิมเมจ (image factoring) และหมุนแกนแบบออร์โธกอนอล (orthogonal rotation) โดยวิธี varimax ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีองค์ประกอบที่แตกต่างกัน โดยองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคฤหัสถ์ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ส่วนองค์ประกอบคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกันของนักศึกษามหาวิทยาลัยและนักศึกษาคฤหัสถ์ คือ คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน

คำสำคัญ 1. นักศึกษามหาวิทยาลัย 2. นักศึกษาคฤหัสถ์ 3. คุณภาพชีวิต

---

¹ วท.บ.(สถิติประยุกต์), เจ้าหน้าที่วิจัย สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

Abstract

The purpose of this research article was to study the factors of life quality and to compare the factors of life quality of both monk student's and lay student's quality of life. The populations used in this study were monk and lay students studying in Mahamakut Buddhist University in the academic year 2555. The samples gained from many steps of sampling, dividing 840 monk students and 840 lay students, totaling 1680 samples. The data were collected by life quality questionnaires. The statistics used in data analysis was consisted with frequency, percentage and factor analysis in term of common factor analysis by way of image factoring and orthogonal rotation by mean of varimax. The research results were found that the factors of life quality of monk and lay students studying in Mahamakut Buddhist University had different factors, dividing 10 factors of monk's life quality and 9 factors of lay students' life quality. But the factors of life quality of both monk students and lay students which were very different were life quality in terms of friend's relationship.

Key words : 1. Monk students 2. Lay students 3. Mahamakut Buddhist University

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดตั้งประชาคมอาเซียนซึ่งมีเป้าหมายที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและการพัฒนาภูมิภาคอย่างยั่งยืน โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

สำหรับประเทศไทย ประโยชน์ที่จะได้รับในกรอบความร่วมมือกับอาเซียน ได้แก่ความช่วยเหลือด้านวิชาการ และเทคนิคภายใต้โครงการต่างๆ รวมทั้งการกำหนดนโยบายที่อาศัยการผลักดันร่วมกันภายใต้กรอบอาเซียน นอกจากนี้ ยังเป็นโอกาสในการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศ และโอกาสที่จะมีสิทธิมีเสียงในการผลักดันนโยบายของประเทศสู่เวทีระดับนานาชาติ ตลอดจนโอกาสในการรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทยในเวทีโลก

ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษาเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายโอกาสทางการศึกษา การยกระดับคุณภาพการศึกษา การนำโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามารองรับการขยายโอกาสและการยกระดับคุณภาพให้เป็นการศึกษาตลอดจนการบริหารจัดการทางการศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างประชาคมอาเซียนดินแดนแห่งความสงบสุข สันติภาพและมีความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (การศึกษา : การสร้างประชาคมอาเซียน 2558, ม.ป.ป. หน้า 28)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ได้ัญญัติหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายหลักเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยสู่ความอยู่ดีมีสุข (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559, 2554, หน้า ข)

ปัจจุบันแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) มีจุดมุ่งหมายให้ คนไทยเป็นคนดี เก่ง มีความสุข มีความรู้เชิงวิชาการและสมรรถนะทางวิชาชีพ ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้ อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีสุขภาพทั้งกายและใจที่สมบูรณ์ มีความภูมิใจใน ความเป็นไทย สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข เพื่อเป็นเป้าหมายและฐานหลัก ของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 23)

“การศึกษา” ถือเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนามนุษย์และคุณภาพชีวิตของคนในสังคม ในปี 2554 ประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 103 จากทั้งหมด 187 ประเทศ ตามระดับ “ดัชนีการพัฒนามนุษย์” (สถาบันวิจัย ประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ, สำนักงาน คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติคณะทำงานสุขภาพคนไทย เรื่องคุณภาพชีวิตและการพัฒนามนุษย์ อ้างถึงใน สุขภาพคนไทย, 2555, หน้า 20)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่จัดการศึกษาโดยมีพันธกิจด้าน การผลิตบัณฑิต งานวิจัย งานบริการวิชาการแก่ชุมชน และงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามพันธกิจของ มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พุทธศักราช 2436 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ตั้งวิทยาลัยขึ้นในบริเวณวัดบวรนิเวศวิหาร พระราชทานนามว่า “มหามกุฏราชวิทยาลัย” โดยมีพระราชประสงค์เพื่อเป็นที่ศึกษาเล่าเรียนของพระภิกษุ สามเณร ทรงอุทิศพระราชทรัพย์บำรุงประจำปีและก่อสร้างสถานศึกษาวิทยาลัยแห่งนี้ขึ้น ครั้นเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พุทธศักราช 2439 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จมาเปิดมหามกุฏราชวิทยาลัย พระองค์ทรงรับมหามกุฏราชวิทยาลัยอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์และพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ บำรุงประจำปี อาศัยพระราชประสงค์ดังกล่าว สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส จึงทรง ตั้งวัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินกิจการของ มหามกุฏราชวิทยาลัยขึ้น 3 ประการ คือ 1. เพื่อเป็นสถานศึกษาของ พระภิกษุสามเณร 2. เพื่อเป็นสถานศึกษาวิทยาการอันเป็นของชาติภูมิและของต่างประเทศ 3. เพื่อเป็น สถานที่เผยแผ่พระพุทธศาสนา

เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีนักศึกษา 2 สถานภาพ คือ นักศึกษาบรรพชิตและ นักศึกษาคฤหัสถ์ ซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านความเป็นอยู่และการปฏิบัติตน การบริหารจัดการด้านการ เรียนการสอน จึงมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างกันไปในเรื่องต้น จึงควรมีการสำรวจคุณภาพชีวิตของคนทั้ง 2 กลุ่มว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร อันจะทำให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์

ในปัจจุบันมีงานวิจัยจำนวนหนึ่ง ที่ได้ศึกษาถึงคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในแต่ละสถาบัน เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย โดยมีเจตนาที่จะนำผลการวิจัยใช้ในการบริหารจัดการ ดังนั้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และเป็น มหาวิทยาลัยสงฆ์ที่มีทั้งนักศึกษาบวรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ อยู่ในรั้วมหาวิทยาลัยเดียวกัน ซึ่งในประเทศไทยจะมีอยู่ไม่กี่แห่ง จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบวรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหา มกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทางที่เน้นการเรียนการสอน

ทางด้านพระพุทธศาสนา ว่ามีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันหรือไม่ เพราะการศึกษาจะดีได้นั้น จำเป็นจะต้องถูกพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต ซึ่งต้องทำแบบคู่ขนานจึงจะเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ให้สูงขึ้นเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่จะมาถึงในปี 2558

2. โจทย์วิจัย

นักศึกษابรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีองค์ประกอบคุณภาพชีวิตแตกต่างกันหรือไม่

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของนักศึกษابรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์
- 3.2 เพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของนักศึกษابรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 4.1 เป็นแนวทางให้กับผู้บริหาร ได้วางแผนและพัฒนามหาวิทยาลัยสงฆ์ ให้มีความเข้มแข็ง และเพิ่มศักยภาพให้กับนักศึกษาคุณภาพชีวิต
- 4.2 ใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักศึกษابรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – 4 ปีการศึกษาภาคเรียนที่ 2/2555 ทั้ง 7 วิทยาเขต 3 วิทยาลัย และส่วนกลาง จำนวน 12,873 รูป/คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักศึกษابรรพชิต จำนวน 840 ตัวอย่าง และนักศึกษาคฤหัสถ์ จำนวน 840 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 1,680 ตัวอย่าง โดยใช้กฎทั่วไปในการกำหนดตัวอย่างที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างควรมีขนาดไม่ต่ำกว่า 20 เท่าของตัวแปรหรือข้อคำถามในการวิเคราะห์ (สุวิมล ติรกันันท์, 2553, หน้า 22) ซึ่งจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน วิทยาเขต วิทยาลัย และชั้นปีการศึกษา โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามคุณภาพชีวิต ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น โดยอาศัย กรอบแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเขียนนิยามเชิงปฏิบัติการซึ่งมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีศักดิ์ สุนทรไชย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ ดร.สุชาติ เมืองแก้ว ดร.ทวิกา ตั้งประภา และพระมหาวิโรจน์ คตฺตวิโร,ดร. เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ดังนี้ 1. การทดสอบความเหมาะสมของเมตริกซ์สหสัมพันธ์เพื่อดูความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในภาพรวมด้วยวิธี KMO and Bartlett's Test 2. การสกัดองค์ประกอบ (factor extraction) แบบ common factor analysis โดยวิธี อิมเมจ (image factoring) และจะใช้เกณฑ์ในการ

พิจารณาองค์ประกอบเมื่อร้อยละความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบไม่ต่ำกว่า 60 % (Hair et al., 2010, p.190) และพิจารณาจากค่าไอเกน โดยองค์ประกอบใดมีค่าไอเกนมากกว่าหรือเท่ากับ 1 จะนับเป็น 1 องค์ประกอบ

3. การหมุนแกน (rotation) จะใช้วิธีการหมุนแกนแบบออร์ทอกอนอล (orthogonal rotation) โดยวิธี (varimax)

4. การคัดเลือกตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ จะใช้เกณฑ์ในการเลือกตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักปัจจัย (factor loading) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป โดยใช้เกณฑ์ slop method (สมบูรณ์ สุริยวงศ์, 2550, หน้า 121)

6. ผลการวิจัย

6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 840 รูป คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนใหญ่ มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.01 ขึ้นไป จำนวน 330 รูป คิดเป็นร้อยละ 39.3 และอยู่ระหว่างการเรียนในชั้นปีที่ 3 จำนวน 250 รูป คิดเป็นร้อยละ 29.8 ส่วนนักศึกษาคฤหัสถ์จำนวน 840 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนใหญ่ มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 และอยู่ระหว่างการเรียนในชั้นปีที่ 4 จำนวน 326 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8

6.2 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยและนักศึกษาคฤหัสถ์ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพชีวิตด้านความคาดหวังต่อการเรียน องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพชีวิตด้านอนามัย องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพชีวิตด้านความเพียงพอของค่าใช้จ่าย องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม องค์ประกอบที่ 6 คุณภาพชีวิตด้านที่พักอาศัย องค์ประกอบที่ 7 คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน องค์ประกอบที่ 8 คุณภาพชีวิตด้านการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ องค์ประกอบที่ 9 คุณภาพชีวิตด้านการหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติด องค์ประกอบที่ 10 คุณภาพชีวิตด้านการดูแลสุขภาพ ส่วนองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคฤหัสถ์ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพชีวิตด้านความคาดหวังต่อการเรียน องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพชีวิตด้านอนามัย องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพชีวิตด้านความเพียงพอของค่าใช้จ่าย องค์ประกอบที่ 6 คุณภาพชีวิตด้านที่พักอาศัย องค์ประกอบที่ 7 คุณภาพชีวิตด้านการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ องค์ประกอบที่ 8 คุณภาพชีวิตด้านการหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติด องค์ประกอบที่ 9 คุณภาพชีวิตด้านการดูแลสุขภาพ

6.3 ผลการเปรียบเทียบองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยและนักศึกษาคฤหัสถ์ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า องค์ประกอบที่ 1 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม มีตัวแปรเหมือนกัน 6 ตัวแปร ในบรรพชิต มีตัวแปรมากกว่าคฤหัสถ์ 1 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรดังกล่าวไม่พบในคฤหัสถ์ คือ การเดินทางสะดวก องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพชีวิตด้านความคาดหวังต่อการเรียน มีตัวแปรเหมือนกัน 4 ตัวแปร ในบรรพชิต มีตัวแปรมากกว่าคฤหัสถ์ 1 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรดังกล่าวไม่พบในคฤหัสถ์ คือ การตั้งใจเรียน องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพชีวิตด้านอนามัย ไม่แตกต่างกัน องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพชีวิตด้านความ

เพียงพอของค่าใช้จ่าย มีตัวแปรเหมือนกัน 3 ตัวแปร ในบรรพชิต มีตัวแปรมากกว่าคฤหัสถ์ 1 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรดังกล่าวไม่พบในคฤหัสถ์ คือ การได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินจากครอบครัว องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีตัวแปรเหมือนกัน 3 ตัวแปร ในคฤหัสถ์ มีตัวแปรมากกว่าบรรพชิต 2 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรดังกล่าวไม่พบในบรรพชิต คือ การช่วยเหลือบุคคลอื่น และการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ องค์ประกอบที่ 6 คุณภาพชีวิตด้านที่พักอาศัย ไม่แตกต่างกัน องค์ประกอบที่ 7 คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน พบองค์ประกอบนี้ในบรรพชิต แต่ไม่พบในคฤหัสถ์ องค์ประกอบที่ 8 คุณภาพชีวิตด้านการเรียนการสอนของอาจารย์ ไม่แตกต่างกัน องค์ประกอบที่ 9 คุณภาพชีวิตด้านการหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติด ไม่แตกต่างกัน องค์ประกอบที่ 10 คุณภาพชีวิตด้านการดูแลสุขภาพ ไม่แตกต่างกัน

7. อภิปรายผล

องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์เป็นอันดับหนึ่ง จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ให้ความสำคัญในคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะความพร้อมของห้องสมุดต้องมีความทันสมัย มีหนังสือที่เพียงพอ ความพร้อมของอาคารและสถานที่ ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ ทั้งนี้ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ พจนีย์ เถิงจำง (2551, หน้า 125) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลกระทบของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ภาคนอกเวลาราชการที่มีต่อการเรียนการปฏิบัติงาน และคุณภาพชีวิตของนิสิต ซึ่งพบว่า สิ่งแวดล้อมทางกายมีความจำเป็นต่อคุณภาพชีวิตของนิสิต ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ทันสมัย และสถานที่พักอาศัยของนิสิตระหว่างที่มาศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา และมีสิ่งอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น ส่วนข้อแตกต่างที่พบในองค์ประกอบคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมของบรรพชิต คือ ตัวแปรด้านการเดินทางสะดวก จากการสังเกตพบว่าบรรพชิตส่วนใหญ่เดินทางโดยใช้รถโดยสารสาธารณะแท็กซี่ และการใช้รถโดยสารสาธารณะก็ได้รับการบริการที่สะดวกสบายกว่านักศึกษาคฤหัสถ์ทั่วไป

องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านความคาดหวังต่อการเรียน เป็นองค์ประกอบอีกหนึ่งองค์ประกอบที่มีความสำคัญยิ่งต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาบรรพชิตมีความคาดหวังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยจะนำความรู้ที่ได้จากเรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และไปประกอบอาชีพ ส่วนนักศึกษาคฤหัสถ์มีความคาดหวังที่จะนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ มากกว่า จะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์และคาดหวังกับผลการเรียน ทั้งนี้ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิศิษฐ์ อ่างเฮ้า (2551, หน้า 96) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของนิสิตที่อยู่หอพักในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งพบว่า นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ย (GPA) สูงขึ้นทำให้คะแนนคุณภาพชีวิตด้านการเรียนสูงขึ้นตามไปด้วย ยิ่งผลการเรียนสูงยิ่งมีความพึงพอใจมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิพินต์ ทรงสัตย์ (2542, หน้า 50) ที่พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย เพราะนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะเป็นผู้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในเรื่องการเรียน มากกว่าการทำกิจกรรมอื่น เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ส่วนข้อแตกต่างที่พบในองค์ประกอบคุณภาพด้านความคาดหวังต่อการเรียนของบรรพชิตคือ ตัวแปรด้านการตั้งใจเรียน จากผลการศึกษาจะสังเกตได้ว่า

นักศึกษาบรรพชิตมีการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และตั้งใจเรียนมากกว่านักศึกษาคฤหัสถ์ จึงทำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาคฤหัสถ์ ส่วนนักศึกษาคฤหัสถ์มีการคาดหวัง โดยจะนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพมากกว่าจะนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านอนามัย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ให้ความสำคัญในคุณภาพด้านอนามัย ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าลักษณะการใช้ชีวิตใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหารเช้า โภชนาการ การรับประทานอาหารเช้าเพียงพอต่อความต้องการ การรับประทานอาหารเช้าตรงเวลา และการนอนหลับพักผ่อน ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ ทั้งนี้ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขศรี สงวนสัตย์ (2552, หน้า 87-88) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ คุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งพบว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักศึกษาด้านอาหารและโภชนาการ ควรมีการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้นักศึกษามีความรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของการที่ร่างกายได้รับอาหารในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย และคุณภาพที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย นอกจากนี้ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาเห็นถึงผลเสียของการที่ร่างกายได้รับสารอาหารไม่ครบถ้วนนอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรเอาใจใส่ต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในด้านนี้ โดยทำการขยายโรงอาหารให้เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา และให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าไปทำการตรวจสอบคุณภาพและควบคุมดูแลร้านอาหารต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านความเพียงพอของค่าใช้จ่าย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์มีเงินใช้เพียงพอต่อการเรียนเล่าเรียน และมีเงินเพียงพอต่อการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ ทั้งนี้ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์เกียรติ์ เถิงจำง (2551, หน้า 125) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลกระทบของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ภาคนอกเวลาราชการที่มีต่อการเรียนการปฏิบัติงาน และคุณภาพชีวิตของนิสิต ซึ่งพบว่า ในภาพรวมมีผลกระทบในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีผลกระทบในระดับปานกลาง ได้แก่ นิสิตมีเงินใช้ในแต่ละเดือนพอเพียงมีผลกระทบมากที่สุด รองลงมาคือ นิสิตเสียค่าใช้จ่ายสูงในการเดินทางมาเรียน และนิสิตมีรายรับน้อยกว่ารายจ่ายในแต่ละเดือน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลกระทบในระดับน้อย ได้แก่ นิสิตหนี้สินที่ต้องผ่อนชำระเป็นรายเดือนและนิสิตมีการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ตามลำดับ ส่วนข้อแตกต่างที่พบในองค์ประกอบคุณภาพด้านความเพียงพอของค่าใช้จ่ายของบรรพชิตคือ ตัวแปรด้านการได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินจากครอบครัว ส่วนนักศึกษาคฤหัสถ์ ยังขาดตัวแปรด้านความช่วยเหลือด้านการเงินจากครอบครัว จากการสังเกต นักศึกษาคฤหัสถ์ส่วนใหญ่พ่อแม่ฐานะทางการเงินไม่ดีมากนัก จึงทำให้ต้องส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยของพระภิกษุสงฆ์ เพราะมหาวิทยาลัยมีการจัดสรรทุนให้กับนักศึกษาที่มีผลการเรียนดี และค่าหน่วยกิตในการลงทะเบียนของมหาวิทยาลัยถือว่าไม่สูงมากนัก ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปที่มีรายได้น้อย สามารถเข้าถึงการศึกษาในระดับปริญญาตรีได้

องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ มีความแตกต่างกันในด้านของสังคม เนื่องจากการใช้ชีวิตของนักศึกษาบรรพชิต มีข้อจำกัดในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยขึ้น เพราะบางครั้งกิจกรรมต่างๆ ที่จัดร่วมกับนักศึกษาคฤหัสถ์ นักศึกษาบรรพชิตไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกับนักศึกษาคฤหัสถ์ได้ ซึ่งต่างจากนักศึกษาคฤหัสถ์ที่สามารถร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเพื่อนได้แบบไม่มีข้อจำกัด ทั้งนี้ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสัญ อ่างเฮ้า (2551, หน้า 101) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของนิสิตที่อยู่หอพักในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งพบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมบ่อยครั้งขึ้นทำให้คุณภาพชีวิตของนิสิตด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นดีขึ้นตามไปด้วย อาจเป็นเพราะได้พบเพื่อนที่มาจากต่างสาขา คณะต่างๆ ทำให้มีทักษะในการพูดคุยหรือสื่อสารกันมากยิ่งขึ้น และยิ่งไปกว่านั้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษานั้นเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งซึ่งจะช่วยให้ นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาตนเองด้านจิตสังคมเป็นอย่างมาก ส่วนข้อแตกต่างที่พบในองค์ประกอบคุณภาพด้านความสัมพันธ์ทางสังคม จะพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาบรรพชิตจะมีข้อจำกัด และมีอุปสรรคต่างๆ ในการใช้ชีวิตเพศบรรพชิต ในการร่วมกิจกรรมร่วมกับเพื่อนต่างเพศ

องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านที่พักอาศัย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ให้ความสำคัญในคุณภาพด้านที่อยู่อาศัย ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าลักษณะการใช้ชีวิตใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความสะอาดของที่พัก ระบบสาธารณูปโภค และที่พักรักษาไม่แออัด ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ ทั้งนี้ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขศรี สงวนสัตย์ (2552, หน้า 81) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งพบว่า นักศึกษามีคุณภาพชีวิตในประเด็นที่พักอาศัยมีความสะอาดเป็นระเบียบและถูกสุขลักษณะในระดับสูง ส่วนในประเด็นอื่น ๆ ได้แก่ ประเด็นขนาดของที่พักอาศัยมีความสะดวกสบาย ประเด็นที่พักอาศัยมีสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่มีมลภาวะ เช่น มีกลิ่นเหม็น มีน้ำท่วมขัง สกปรก และฝุ่นละออง ประเด็นที่พักอาศัยปราศจากเสียงดังรบกวน ทำให้เกิดความรำคาญ และประเด็นที่พักอาศัยมีอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิต ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาบรรพชิตมีการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ โดยต้องมีการปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆต่างเพศ ซึ่งถ้ามีปัญหา ก็จะมาปรึกษากัน ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิต ทั้งนี้ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทนงศักดิ์ วันชัย (2552, หน้า 35) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกวิทยาเขตบางพระซึ่งพบว่า นักศึกษามีความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมชั้น และจัดความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นส่วนตัวกับการอยู่กับเพื่อนได้ดี หรือการปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้เป็นอย่างดี ส่วนข้อแตกต่างที่พบในองค์ประกอบคุณภาพด้านความสัมพันธ์ทางสังคม จะพบว่า ตัวแปรในองค์ประกอบคุณภาพด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ไม่พบในนักศึกษาคฤหัสถ์ จากการสังเกตนักศึกษาบรรพชิตจะใช้ชีวิตแบบสันโดษ โดยอาจจะมีการร่วมทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน

บ้างบางครั้ง จึงทำให้นักศึกษابรรพชิตมีความสัมพันธ์กันในกลุ่มเพื่อนในมหาวิทยาลัยเท่านั้น ส่วนนักศึกษาคฤหัสถ์จะใช้ชีวิตแบบอยู่รวมกันในสังคมมากกว่าบรรพชิต

องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษابรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษابรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ให้ความสำคัญในคุณภาพด้านการเรียนการสอนของอาจารย์ ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าลักษณะการใช้ชีวิตในการเรียนใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านอาจารย์ผู้สอนมีการเตรียมการสอน อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ด้านเนื้อหาที่สอน และอาจารย์ผู้สอนเข้าสอนตรงเวลา ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษابรรพชิต ทั้งนี้ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาณจิตร สุกุมลย์ (2553, หน้า 148-149) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ซึ่งพบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ด้วยขนาดอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.079 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญตั้งแต่พฤติกรรมการเตรียมการสอน พฤติกรรมการดำเนินการสอน และพฤติกรรมการประเมินผลการเรียนการสอน รวมถึงการจัดหาหรือการนำวิธีการต่างๆ เพื่อส่งเสริมความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสม ได้แก่ การใช้สื่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เทคนิคส่งเสริมความรู้ที่น่าสนใจ การเสริมแรงที่เหมาะสม การสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ที่แม่นยำ อาจารย์ออกแบบแผนการสอนให้นิสิตมีความรู้คุณธรรม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานิสิตให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ก็จะทำให้นิสิตมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้น พฤติกรรมการสอนของอาจารย์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี

องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านการหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติด เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษابรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษابรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ให้ความสำคัญในคุณภาพด้านการหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติด ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าลักษณะการใช้ชีวิตในการหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติดใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็นการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่ใช้สารเสพติด และไม่สูบบุหรี่ ซึ่งนักศึกษابรรพชิตไม่สามารถดื่มแอลกอฮอล์ และใช้สารเสพติดได้ เนื่องจากเป็นบทบัญญัติข้อห้ามและศีลของสมณเพศ ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษابรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ ทั้งนี้ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ปินตาคำ (2551, หน้า 72) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่อาศัยอยู่ในหอพักเอกชน ซึ่งพบว่า การไม่ใช้สารเสพติดทุกชนิด (ยาเสพติด เฮโรอีน กาว ฯลฯ) พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีมาก อาจเนื่องมาจากในสังคมปัจจุบันมีการณรงค์และทำกิจกรรมในเรื่องของการใช้สารเสพติดต่างๆ มากขึ้น ทำให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมมากขึ้น

องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้านการดูแลสุขภาพเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษابรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษابรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ให้ความสำคัญในคุณภาพด้านการดูแลสุขภาพ ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าลักษณะการใช้ชีวิตในการดูแลสุขภาพใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็น การออกกำลังกายสม่ำเสมอ และการตรวจสุขภาพร่างกายเป็นประจำ ซึ่งการออก

กำลังกายของนักศึกษาบรรพชิตน่าจะหมายถึงการเดินจงกรม และการทำกิจกรรมทางสงฆ์ เช่น ออกบิณฑบาต กวาดลานวัด เป็นต้น ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ ทั้งนี้ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทนงศักดิ์ วันชัย (2552, หน้า 37) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกวิทยาเขตบางพระ ซึ่งพบว่า นักศึกษามีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความรู้สึกว่าสามารถที่จะดูแลตนเอง ในเรื่องการรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การดูแลสุขภาพ การหลับนอน การรักษาโรคร้ายต่างๆ การตรวจสุขภาพ ตลอดจนการพักผ่อนหย่อนใจ

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

8.1.1 ผลการศึกษาทำให้ทราบถึงองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งคุณภาพชีวิตของนักศึกษาบรรพชิต ประกอบไปด้วย 10 องค์ประกอบ และคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคฤหัสถ์ ประกอบไปด้วย 9 องค์ประกอบ ซึ่งควรใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเพื่อไปประกอบกับการกำหนดนโยบาย และการวางแผนการพัฒนานักศึกษาต่อไป

8.1.2 ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการกิจการนักศึกษา ให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ได้แก่ การพัฒนาด้านคมนาคมให้เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา การปรับปรุงกิจกรรมต่างๆ เพื่อลดข้อจำกัดให้กับนักศึกษาบรรพชิตและนักศึกษาคฤหัสถ์ ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรศึกษาตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบอย่างละเอียด เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางการจัดทำนโยบายและแผนการพัฒนาคูณภาพชีวิต

8.2.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์

9. บรรณานุกรม / เอกสารอ้างอิง

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มประชาสัมพันธ์

สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ. การศึกษา : การสร้างประชาคมอาเซียน 2558. (ม.ป.ป.).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.(2553). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง

(พ.ศ.2552-2559): ฉบับสรุป.พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สุวิมล ติรกานันท์. (2553). การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมบูรณ์ สุริยวงศ์. (2550). การวิเคราะห์องค์ประกอบ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (วปส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริม
สุขภาพ (สสส.) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ(สช.). สุขภาพคนไทย 2555.

พจน์ย์ เถิงจำง. (2551). ผลกระทบของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ภาคนอกเวลาราชการที่มีต่อการเรียน
การปฏิบัติงาน และคุณภาพชีวิตของนิสิต. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

วิสัย อ่างเฮ้า.(2551). คุณภาพชีวิตของนิสิตที่อยู่หอพักในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุขศรี สงวนสัตย์. (2552). คุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. รายงานการ
วิจัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ทงศักดิ์ วันชัย. (2552). คุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกวิทยาเขต
บางพระ. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลภาคตะวันออก.

ปานจิตร สุกุมลย์. (2553). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต

กาญจนา ปินตาคำ.(2551). คุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่อาศัยอยู่ในหอพัก
เอกชน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Joseph F. Hair, Jr. et al. (2010). Multivariate Data Analysis. Boston

10. คำขอบคุณ

รายงานการวิจัยนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับความอนุเคราะห์จากหลายฝ่าย โดยได้รับคำปรึกษาแนะนำ
เป็นอย่างดียิ่งจาก รศ.ดร.สุวิมล ติรกานันท์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.บุญมี พันธุ์ไทย
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.เพ็ญศรี เศรษฐวงศ์ รศ.สมจิตรา เรืองศรี รศ.ดร.ผจงจิต อินทสุวรรณ ที่ได้
ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน โดยเฉพาะ
รศ.ดร.ศรีศักดิ์ สุนทรไชย ผศ.ดร.ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ ดร.สุชาติ เมืองแก้ว ดร.ทวิกา ตั้งประภา และ
พระมหาวิโรจน์ คตตวีโร,ดร. ที่ได้ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และ
ขอกราบขอบพระคุณพระมหาน่วม สุจิตโต ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยญาณสังวร พระครูอดุลสรนิเทศ,ผศ.ดร.
ดร.ธเนศ ต่วนชะเอม อาจารย์วุฒิฐพัชร วาฤทธิ และอาจารย์สมควร แก้วชาลุน ที่ให้การสนับสนุนการศึกษา
ในครั้งนี้